

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

22 Ekim 2021

Sayı :30824082-610-2044527

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46298

7/46622

7/47682

7/47688

7/47874

7/47880

7/47988

7/48137-48142

7/48289

7/48297

EK:

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (91 Adet, 181 Sayfa)

7/48411

7/48418-48431

7/48433-48434

7/48533

7/48535

7/48611

7/48857

7/48915-48916

7/48918

7/49045

7/49047

7/49058

7/49063-49065

7/49158-49160

7/49214

7/49320

7/49322

7/49430-49432

7/49436

7/49538

7/49803

7/49895-49897

7/49900

7/50461

7/50465

7/50561-50562

7/50564

7/50590

7/50611

7/50652

7/50782

Murat KURUM
Bakan

7/50859

7/50876

7/50881

7/50933-50935

7/51062-51063

7/51136

7/51207

7/51211-51216

7/51218

7/51221

7/51439

7/51444-51446

7/51614-51618

7/51620

7/51757

7/51938-51939

7/52099

7/71938

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU
TBMM 7/51938 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

Basında yer alan bilgiye göre: "Marmara Denizi'nde oksijen azlığı ciddileşmiş durumda. Haziran ayma göre şu an oksijen azlığı daha da ciddileşmiş durumda bazı bölgelerde. Özellikle İstanbul'un güneyi de olan doğu Marmara'da, İzmit Körfezi'nde oksijen azlığı çok ciddi boyutlara ulaşmış durumda. 22 metreden sonra bir balığın girebileceği kadar oksijen kalmamış durumda. Bu Haziran ayında 30 metreydi. 28-30 metre gibi bir banttaydı. Bunda müsilağın bir rolü olduğunu düşünüyoruz" diye konuştu. Biraz daha az balık olacak bu sene Marmara'da. Oksijenin en az olduğu noktaların körfezler olduğunu dikkat çeken ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü'nde araştırmacı olarak görev yapan Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Mantıkçı ise, "İzmit Körfezi'nde oksijensizlik zaten vardı. Yine 20-22 metreden, 25 metreden sonra yani ara tabaka dediğimiz tabakada bir oksijensizlik vardı hala da devam ediyor. Bütün Marmara genelinde devam ediyor. Körfezler genel anlamıyla İzmit Körfezi, Gemlik Körfezi, Bandırma Körfezi gibi körfezlerde oksijen sıkıntısı 20-25 metreden sonra başlıyor. Canlıların yaşamasını zorlaştıran seviyelerde. Şu an oksijen ölçüyoruz" şeklinde konuştu. ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Yücel ise "Bu sefer de Bandırma Körfezi'ni çok kötü durumda gördük özel olarak. Mesela Gemlik Körfezi bir miktar hani bir oksijen girişi gördük ama Bandırma Körfezi ayrı bir sanki izole bir su kütlesi gibi görünüş çok kötü, görüş çok az. Oksijen zaten az. Aslında Marmara'yla ilgili planlarımızı tabii ki entegre yapmamız gerekiyor. Bölgesel yerel olarak da ayrı ayrı bakmamız gerekiyor. Bu sefer kötüydü gerçekten" dedi." ifadeleri yer almıştır. Bu bağlamda;

1) Yukarıda bahsi geçen iddialar doğru mudur?

2) Bakanlığımızın yukarıda bahsi geçen Marmara Denizi'nde oksijen azalması ile ilgili yapmış olduğu çalışmalar var mıdır? Varsa Marmara Denizi'nde oksijen azalmasının önlenmesi ile ilgili ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

3) Bakanlığımızın Marmara Denizi'ndeki kirliliği çözmek amacıyla yaptığı çalışmalar nelerdir?

4) Son 5 yıl içerisinde Bakanlığımızın Marmara Denizi'ni korumak amacıyla yapmış olduğu çalışmalar nelerdir?

CEVAP:

Bakanlığımız ile ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü arasında; ilki 2017 yılında, ikincisi ise 2021 yılında imzalanan protokollerle, Marmara Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD)- Faz I ve Faz II projeleri kapsamında çalışmalar başlatılmıştır. Söz konusu, MARMOD FAZI ile Marmara Denizi'nde meydana gelen oksijen seviyelerindeki azalmanın anlaşılması ve denizin durumunun ortaya konulması ve kirliliğin önlenmesine yönelik hızlı eylemlerin planlanabilmesi için 2017 yılında 9 ay gibi kısa bir süre zarfında tamamlanmıştır. MARMOD Projesi Faz I kapsamında öncelikle tarihsel veriler kurumlar arası iş birliği sayesinde toplanmış ve son durum ortaya konmuştur. 2010 öncesi döneme göre son 15 yılda basende oksijen azalması olduğu görülmüştür.

Mevcut durumda; Boğazlar sistemi ile Marmara'ya taşınan ve Marmara'dan çıkan besin yükleri de hesaplanmış ve havzalardan Marmara'ya giren besin yükleri ile beraber ilk kez Marmara Denizi'ne özgü, fiziksel ve biyojeo kimyasal özelliklerini temsil eden ulusal kaynaklarla geliştirilen bütünleşik bir model oluşturulmuştur.

FAZ II Projesi (2021-2022) ile birinci aşamada geliştirilen tek boyutlu modelin, yeni veri ve gözlemler ile üç boyutlu bir modele geliştirilmesi ve iyi kalite deniz ekosisteminin Marmara'da tekrar gelişmesine imkan sağlayabilecek kara kökenli besin yüklerinde kademeli olarak azaltım hedeflerinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Proje 2022 yılının sonunda tamamlanacaktır. Bu çerçevede, Marmara Denizi kapsamında Bakanlığımız tarafından 16.209 tesise ani çevre denetimleri yapılmış olup, 280 tesise toplam olarak 35.264.716.- TL idari para cezası uygulanmış ve 58 tesis faaliyetten men edilmiştir. Konuyla ilgili Bakanlığımız denetimleri devam etmektedir.

Bakanlığımızca; kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan; kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız merkezi veri tabanına aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra, "Marmara Denizi Koruma Eylem Planı" kapsamında 02/07/2021 tarihinde yayımlanan 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge ile Marmara kıyı illerinde yer alan tesisler Genelge esasları çerçevesinde izleme sistemini teşkil ederek en geç 31.12.2021 tarihine kadar Bakanlık Sürekli İzleme Merkezi (SİM)'e on-line bağlantılarını sağlayacaktır. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılacaktır.

Ayrıca, Marmara Denizi'nde meydana gelen müsilaj sorununun giderilmesine yönelik olarak, başta ilgili kurum kuruluşlar olmak üzere, belediyeler, akademisyenler, sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla çalışmalar yürütülmüş olup, 04.06.2021 tarihinde 700 kişinin katılımıyla "Müsilaj Problemi ve Çözüm Önerileri Çalıştayı" düzenlenmiştir. Bahse konu Çalıştayda; müsilaj problemine ilişkin çözüm önerileri ve önlem programları için değerlendirmeler yapılmış olup, çalıştay sonuçları 05.06.2021 tarihinde İstanbul'da ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ve Üniversite temsilcilerinin katılımıyla değerlendirilerek, 22 maddeden oluşan Marmara Denizi Koruma Eylem Planı 06.06.2021 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır.

Eylem planı kapsamında Marmara Denizinde yaşanan kirliliğin kaynaklarından olan noktasal ve yayılı kaynaklı kirliliğin tespiti amacıyla yapılan çalışmalara yönelik olarak, 06 Haziran 2021 tarihinde imza altına alınan Marmara Denizi Eylem Planı çerçevesinde, Marmara Denizi Havzası'nı iyi çevresel duruma ulaştırmak için politika ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla 2021-2024 Dönemi için Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı hazırlama çalışmalarına başlanmış olup, ilgili kurum, kuruluşlar ve STK'ların katılımı ile 08 Eylül 2021 tarihinde başlatılan iç ve dış paydaş toplantıları 29 Eylül 2021 tarihinde tamamlanmıştır. 07 Temmuz 2021 itibarıyla yürütülen temizlik çalışmalarında sahada 1.550 personel ile denizden ve karadan temizlik çalışmaları aralıksız sürdürülmüştür. Bu kapsamda 623 bölgede gerçekleştirdiğimiz temizlik çalışmalarıyla 11.129,3 m³ müsilaj toplanmıştır.